

capitalibus criminibus excōmūicati pœnitentiã gerũ.
Notandum uero quod apud Hieronymum legimus,
qd̄ in orientalibus ecclesiis mos sit, in hac nocte, ante
mediam noctẽ fideles ab ecclesia non recedere, horã
illã expectantes, in sacris uigiliis, de qua scriptum est,
Mœdia nocte clamor factus est, & reliqua.

DE PASCHA DOMINI. Ca. XXXIX.

Am uero paschale sacramentum quod nũc in
i saluatoris nostri mysteriũ manifestissime cele-
brať, in ueteri testamento figuraliter primum
gestũ est, quando agno occiso, pascha celebrauit ppl̄s
dei in Aegypto, cuius figura in ueritate cõpleta est in
Christo, qui sicut ouis ad immolãdũ ductus est, cuius
sanguine illinĩtis postibus nostris, .i. cuius signo crucis
signatis frontibus nr̄is, a periclitatione huius sch̄, tanq̄
a captiuitate egiptia liberamur. Cuius quidem diem
paschalis resurrectionis, nõ solum p̄ eo celebraus, qd̄
in eodẽ a mortuis resurrexit, sed etiã et p̄ aliis sacramẽ
tis q̄ per eundẽ significatur. Quia enĩ sicut dicit apl̄s,
mortuus est p̄pter delicta nr̄a, et resurrexit p̄pter iustif
ficationẽ nostrã, trãsitus quidẽ de morte ad uitã, in illa
passione dñi et resurrectione factus est. Nã et uocabulũ
ip̄m qd̄ pascha dicit̄, nõ grecũ sed hebreũ est. Neq̄ enĩ
a passiõe, qm̄ πασχα, paschin grece pati dicit̄, sed a trã
situ hebreo uerbo pascha appellatũ est, qd̄ et maxime
euãgelista exp̄ssit, cũ celebraret a dño pascha cũ disci-
pulis, cũ uidisset inqt̄ Hiesus q̄a uenit hora ut transiret
de mũdo ad p̄rem. Trãsitus ergo de hac uita mortali in
aliã uitã immortalẽ, hoc est de morte ad uitã in passiõe et
resurrectione dñi cõmendat̄. Hic trãsitus a nobis mō
agit̄ p̄ fidẽ, quẽ nobis dat̄ in remissionẽ p̄ctõrũ, quãdo
cõsepelimur cũ Christo p̄ baptismũ, q̄si a mortuis tran
seũtes, de peioribus ad meliora, de corporalibus ad spiri
tualia, de cõuersatiõe huius uitẽ, ad spem future resur
rectionis et gloriẽ. Prop̄ ip̄m ergo inĩtiũ nouẽ uitẽ, ad

quã trãsimus. et pp̄t nouũ hoïem quẽ iubẽur induere.
et exuere ueterẽ. expurgãtes uetus fermẽtũ. ut simus
noua cõsperſio. qm̄ pascha nrm̄ imolatus est Christus.
Prop̄t hãc uitẽ nouitatẽ. prius m̄ſis in añi m̄ſibus ce
lebrationi attributus est. nã ip̄e dicit et m̄ſis nouorũ.
Quod uero in toto tpe ſc̄li. nũc tertium tps̄ apparuit iõ
reſurrectio dñi tridiana est. Primũ enĩ tẽpus est ante
legẽ. ſc̄d̄m̄ ſub lege. ſc̄iũ ſub grã. ubi iã manifeſtatũ est
ſac̄mentũ. qd̄ erat in p̄ph̄etico enigmate occultũ. Hoc
ergo et in lunari nũero ſignificat. q̄a enĩ nũerus ſep̄te
narius. ſolet in ſcripturis ad q̄ndã p̄fectõm̄ myſticus ap
parere. in ſc̄ia hebdomada lunẽ pascha celebraẽ. idẽſt q̄
dies occurrerit a xv. in xxi. ſed nõ ſolũ pp̄t tps̄ terciũ.
quia incipit hebdomada ſc̄ia. ſed etiã pp̄t illã cõuerſiõm̄
lunẽ. tũc enĩ illa ab inferioribus ad ſuperiora cõuer
tit. & hec nobis de luna ſiſtudo aſſumit. de uifiſibilibus
ad inuiſibilia. de corporalibus ad ſpiritalia ſacramẽta
trãſire. ut magis magiſq̄ huic ſeculo moriamur. & uita
noſtra abſcondatur cum Chriſto. omnemq̄ lucem ſtu
dij noſtri. quẽ ad inferiora uergebat. ad ſuperiora con
uertamus. ad illam ſcilicet eternam contemplationem
immutabilis ueritatis. Vſq̄ ad uiceſimã primã ideo
pascha obſeruatur. propter numerum ſeptenarium q̄
uniuerſitatis ſignificatio ſepe figuratur. qui etiam ipſi
eccleſiẽ tribuitur. propter inſtar uniuerſitatis. ideoq̄
& Iohannes apoſtolus in Apocalipſi ſeptem ſcribit ec
cleſiis. Eccleſia uero adhuc in iſta mortalitatis carne
conſtituta propter ipſam mutabilitatem lunẽ nomine
in ſcripturis ſepe uocatur. Quod uero anniuerſarius
dies paſchalis nõ ad eundẽ redit añi diẽ. ſic utputa dies
q̄ credit dñs natus. hoc ſit prop̄t dñicũ diẽ et lunam.
Manifeſtũ enĩ q̄ die dñs crucifixus ſit. et i ſepulchro
fuerit. et reſurrexerit. Ad iũcta ẽ enĩ ipſorũ dierũ obſer
uatio p̄ nicenũ cõciliũ. et orbĩ uniuerſo xp̄iano p̄ſuaſũ.
k iij

eo modo pascha celebrari oportere, ut nō solum lunā paschalē, sed et diem dominicum in quo resurrexit a mortuis expectare debeamus. Inde est quod ad eundem añi non reuertetur pascha. Nam Iudei tantūdem mensē nouorum et lunam obseruant, diem autem addendum patres nostri censuerunt, ut & nostra festiuitas a Iudeorum festiuitate distingueretur. Initium uidelicet primi mensis obseruandum est, ab octauo Idium Martiarum, usq; in nonarum Aprilium diem. Quartadecima uero luna pasche, a duodecima kalendis Aprilis, usque in decimam quartam kalendas Maij querenda est. Porro dies pasche dominica, ab undecima kalendis Aprilis, usq; in septimam kalendas Maij, et hoc a luna quindecimę, usq; ad uicesimam primam. Nunq̄ ergo cōtingere pōt, ut luna xiiij, primi mensis, ante uernale equinoctiū, qđ fit in xij, kl' April' euēiat, quia luminare minus, lumiare maius seq̄ in plenitudine sua, nō p̄cedere debet. Nam cū in ueteri testamēto tribus argumentorū indiciis paschale tēpus obseruari sit p̄ceptū, uidelicet ut post equinoctiū in mēse primo, ut tertia eius septimana, .i. a uespa xiiij, lunę, qđ est initiiū xy, usq; in uesperā id est terminus uicesimę p̄relebrete. Quarta in eiusdē obseruatione regla est, nobis a tempore dñicę resurrectionis iposita, ut cū equinoctio trāscenso lunā primi mēsis q̄rtadecima uesperę ortum facere uiderimus, nō l̄tati ad faciendū pascha p̄siliāus, sed dominicū expectantes, in ipso congrue pascha celebremus, & si fieri posset, ut eadē oibus annis sabbati die luna quartadecia cōtigisset, nihil nostrę paschalis obseruantię tempus a legali discreparēt. Nā et nos ipsi iuxta legis edicta semp quartadecima luna primi mensis ad uesperam immolantes & cōmedentes agni immaculati carnē, sanguinēq; illius ad repellēdū eximiatore n̄ris postibus aspgentes, .i. baptismi & paschalium

celebrantes solēnia missarum spiritalē superaremus
egyptum . atq; illucescēte mane in luna xv. mensis eius-
dem. primum aq̄morum diē intraremus . septemq;
dies eiusdem celebratōis legitimos a mane . xv . diei .
usq; in uesperam uicesimi primi mensis ipsius . idest a
dominico pasche usq; in dominicum octauum pasche .
debita ueneratione completemus . sed quoniam lune
dies eod̄ diuersas septianę diuoluūt in ferias . in fit . ut
qui propter resurrectionem redemptoris nostri . dñicū
diē pasche initium seruare docemur . aliquoties nra
festiuitas septimo post legalium aq̄morum exordium
sumat ingressum . nōnunq; tamen contingat . ut nostra
solennitas paschalis aliquem legalium pasche dierum .
sepe autem omnes intra se complectatur . Notandum
tamen quod inter pascha et aq̄ma legis hoc distat . qd
illa una dies qua agno necesse erat . & nocte sequenti
transiēs dominus primogenita Aegyptiorum pculsit .
liberās domus filiorum Israhel signatas agni sanguie .
pascha dicebatur . sequentes uero dies . vii . idest a . xv .
usq; ad uicesimā primā mensis eiusdem aq̄morum p̄prię
vocabantur . Quem legalium morem ecclesia nō igno-
biliter etiā ue imitat̄ . unam uidelicet noctē transitus
dominicę resurrectionis a mortuis . qua impios tryum-
phando . fideles saluare dignatus est principaliter ob-
seruās . ac deinde alios septem dies in memoriā eiusdē
dominicę resurrectōis congrua festiuitate subiungēs .
quas . vii . dies albas uocitamus . propter eos qui in sc̄ta
noctē baptizati . albis per totam hebdomadam utunt̄
uestibus . & tūc maxime dū alba tolluntur a baptizatis
uestimenta . per manus impositionem a pontifice sp̄m
sanctum accipere conueniens est . qui in baptismo oīm
repperunt remissionem peccatorum . et per vii . dies
euangelico castitatis habitu . & luminibus celestis clar-
ritatis sanctis assistere sacrificiis solent .